

МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 001.82:351
DOI 10.36030/2310-2837-1(100)-2021-22-29

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

В. Д. Бакуменко,

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

У статті приведено низку сучасних методологічних засобів систематизації досліджень механізмів державного управління, розроблених і застосованих у роботах українських учених здебільшого з використанням певних моделей. Перший із них передбачає паспортизацію досліджень за критерієм віднесення дисертаційних робіт до відповідної наукової спеціальності. Другий засіб сприяв визначенню універсальних механізмів державного управління шляхом їх систематизації за типами і видами діяльності з виділенням загального поля та методологічної схеми досліджень. Третій дав змогу виділити базові механізми державного управління як такі, що не мають альтернативи, оскільки виконують тільки їм притаманні певні управлінські функції. Четвертий – передбачає виділення та систематизацію механізмів імплементації політичних рішень у державному управлінні. П'ятий – спрямований на врахування причинно-наслідкового зв'язку функцій та механізмів державного управління. Шостий – заснований на упорядкуванні механізмів міжрівневої взаємодії в системі державної влади. Сьомий – передбачає типізацію процесів та інструментів технологізації державного управління. Восьмий – дав змогу виділити основні складові механізму приросту знань у системі державного управління. Дев'ятий – заснований на застосуванні методів теорії гри. Знання наведених засобів дає можливість суттєво розширити методологічне поле досліджень механізмів державного управління й може наштовхнути на нові ідеї щодо їх подальшого розроблення та систематизації.

Ключові слова: державне управління; дослідження; методологічні засоби; механізми; систематизація.

METHODOLOGICAL MEANS OF SYSTEMATIZATION OF RESEARCH OF PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS

V. D. Bakumenko,

Kharkiv National Technical University of Rural Development farm named after Petro Vasylenko

The article presents a number of modern methodological means of systematization of researches of public administration mechanisms developed and applied in the works of Ukrainian scientists. The first of them provides for the passporting of research according to the criterion of attribution of dissertations to the relevant scientific specialty. The second means contributed to the definition of universal mechanisms of public administration by their systematization by type and type of activity with the allocation of the general field and methodological scheme of research. The third means to allocate the basic mechanisms of public administration as having no alternative, since they perform only certain managerial functions. The fourth tool provides for the allocation and systematization of mechanisms for the implementation of political decisions in public administration. The fifth tool is aimed at taking into account the causal relationship of functions and mechanisms of public administration. The sixth tool is based on the ordering of mechanisms of interlevel interaction in the system of state power. The seventh tool provides for typing processes and tools of public administration technology. The eighth tool allowed highlighting the main components of the mechanism of knowledge growth in the system of public administration. The latter is actually an integral element of the knowledge management system in the system of public administration. The ninth tool is based on the use of methods of game theory. Knowledge of these tools allows to significantly expand the methodological field of research of public administration mechanisms and may lead to new ideas on their further development and systematization.

Keywords: public administration; research; methodological means; mechanisms; systematization.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У державно-управлінській діяльності механізми відіграють надзвичайно важливу роль. Якщо державно-управлінські рішення визначають, які проблеми та завдання на часі, то механізми державного управління забезпечують уведення цих рішень у дію та

подальшу їх реалізацію. У популярних довідкових виданнях є різні редакції визначення механізмів державного управління. У Словнику-довіднику з державного управління під механізмами державного управління маються на увазі «практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну

© Бакуменко В. Д., 2021

систему з метою досягнення поставлених цілей» (Державне управління, 2002, с. 9). За визначенням в Енциклопедичному словнику з державного управління механізми державного управління – це «способи розв'язання суперечностей явища чи процесу в державному управлінні, послідовна реалізація дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних їй форм і методів управління» (Енциклопедичний словник, 2010, с. 421).

Видів державно-управлінських рішень чимало (Бакуменко, 2000, с. 328), а механізмів їх реалізації ще більше. Не випадково, що науковим дослідженням механізмів державного управління присвячена найбільша кількість вітчизняних дисертаційних робіт. Так, наприклад, у наукометричних роботах встановлено, що їх кількість до 2008 р. перевищувала 70 %, а в період 2015–2019 рр. – 67 % усіх досліджень за чинними спеціальностями державного управління (Мотренко, 2007, с. 16–15; Бакуменко, 2019, с. 706–731).

Водночас новаційних робіт щодо систематизації досліджень механізмів державного управління не багато. Систематизація насамперед ґрунтується на системному підході, а основним методологічним засобом її проведення є системний аналіз. Можливе застосування й інших підходів (структурно-функціонального, діяльнісного тощо) та методологічних засобів, що розширюють поле вибору критеріїв систематизації. У будь-якому разі систематизація досліджень є перевіреним шляхом до «наукового порядку» з чітким їх представленням та унормуванням за певними критеріями, тому нашу увагу привернули найбільш цікаві наукові розвідки, присвячені цьому питанню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій за проблематикою та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. Окремим питанням систематизації досліджень механізмів державного управління приділено увагу в низці публікацій вітчизняних дослідників (див.: Мотренко, 2007; Бакуменко, 2000, 2009, 2014, 2019; Башкатов, 2008; Усаченко, 2017; Туча, 2012; Синиця, 2011; Шмагун, 2016; Чала, 2012). Водночас деякі з цих публікацій заслуговують на більш ґрунтовний розгляд для кращого розуміння, розвитку й реалізації дослідницького потенціалу шляхом передачі їх досвіду для використання в науковому полі державного управління.

Формулювання цілей статті. Метою статті є ознайомлення із сучасними методологічними засобами систематизації досліджень механізмів

державного управління, розробленими і застосованими в роботах українських учених.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, систематизація – «це процес зведення розрізних знань про предмети (явища) в єдину наукову систему, установлення їхньої єдності, а систематизація документів є одним з найдавніших і найпоширеніших методів їхньої аналітико-синтетичної обробки, оскільки вона відповідає потребам людей у поділі знань за галузевою ознакою, диференціації наукових знань» (Систематизація. Вікіпедія).

У найширшому сенсі механізми державного управління можна систематизувати за сферами, галузями, видами та формами суспільної діяльності. Підходів і засобів щодо систематизації досліджень механізмів державного управління чимало, тому ми зосередимося лише на окремих із них, що привернули нашу увагу логікою та новизною отриманих результатів.

1. Паспортизація досліджень механізмів державного управління. Паспортизація широко використовується як форма узагальненої систематизації наукових досліджень з метою віднесення їх до різних наукових спеціальностей. Наприклад, сучасне дисертаційне поле в галузі вітчизняної науки державного управління являє собою систематизацію робіт за низкою спеціальностей, що виступають критеріями віднесення до них дисертаційних досліджень. У державному управлінні маємо п'ять наукових спеціальностей: 25.00.01 – теорія та історія державного управління; 25.00.02 – механізми державного управління; 25.00.03 – державна служба; 25.00.04 – місцеве самоврядування; 25.00.05 – державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку.

Відповідно до паспорта спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління дослідження охоплюють 17 напрямів широкого профілю. Серед них: формування та реалізація політики у сферах державного, регіонального і галузевого управління, в інших сферах суспільного життя; державне регулювання розвитку країни, регіону, галузі; стратегічне управління, планування та цільове програмування в діяльності органів державної влади та ін. (Паспорт спеціальності 25.00.02, 2003). Кожен із цих напрямів є критерієм віднесення дисертаційного дослідження до певної наукової спеціальності.

Розробленням паспорта спеціальності займалася група найбільш досвічених експертів. З часом у нього були внесені правки, що відобра-

зили накопичений досвід розгляду дисертацій за цією спеціальністю. Водночас ще й досі є спірні питання щодо віднесення деяких дисертацій із механізмів державного управління до інших наукових спеціальностей, переважно до 25.00.01 – теорія та історія державного управління (Бакуменко, 2019, с. 706–731).

2. *Визначення універсальних механізмів державного управління.* У роботі (Башкатов, 2008, с. 69–77) було зроблено спробу систематизувати наявне поле захищених дисертаційних робіт щодо механізмів державного управління з метою уточнення реальних напрямів досліджень за цією науковою спеціальністю. В основу цього дослідження було покладено гіпотезу про можливість і доцільність систематизації (узагальнення) механізмів державного управління за напрямами та видами діяльності, де вони застосовуються (сфера прикладення зусиль), певними типами і видами (характер прикладення зусиль), способами реалізації (спосіб прикладення зусиль), а також виділення загального поля та методологічної схеми досліджень за цією науковою спеціальністю.

Серед типів механізмів разом із відомими ресурсним, правовим та інституційним механізмами були виділені механізми, класифіковані автором як універсальні, що включають: державну політику, державне регулювання, державну підтримку, державне стимулювання, демократизацію, антикризові дії, реформування, державні стратегії та програми, використання зарубіжного досвіду. Наголошено, що універсальні механізми є системними, складними механізмами, що реалізуються через інші механізми – ресурсні, правові та інституційні.

3. *Виділення базових механізмів державного управління.* Великий інтерес становить дослідження, в якому виділені, обґрунтовані та введені в науковий обіг так звані базові механізми в системі державного управління (Усаченко, 2017, с. 135–140). На підставі аналізу типового процесу державного управління було встановлено послідовність застосування та взаємозв'язку низки механізмів у системі державного управління, до яких віднесені: форсайт державного розвитку (передбачення); державне прогнозування; державне стратегічне планування; розроблення та реалізація державної політики; державне програмування; державний моніторинг, державний контроль, адміністративне реформування та державне регулювання. Ці механізми названі базовими, оскільки не мають альтернативи, так як виконують тільки їм притаманні управлінські функції. Наголошено, що в процесі державного

управління є не обов'язковим використання всіх зазначених механізмів. Деякі з них за певних умов можуть не виконуватися.

У цьому дослідженні також показано, що фактично результат державного управління є взаємопов'язаним продуктом спільного впливу чотирьох систем, серед яких власне система державного управління (суб'єкт-об'єктна взаємодія); система базових механізмів державного управління (процес послідовної реалізації управління); система чинників сучасного глобалізаційного впливу на державне управління та система державної служби.

Важливим науково-практичним результатом роботи (Усаченко, 2017, с. 135–140) є не тільки встановлення певної системної послідовної реалізації базових механізмів державного управління, а й виявлення проблем порушення такої системності.

Віднесення механізмів державного управління до універсальних чи базових має ознаки їх загальної систематизації. Частіше дослідження стосуються систематизації механізмів, застосування яких має ознаки проблемно-орієнтованих. Далі розглянемо деякі з них.

4. *Виділення та систематизація механізмів імплементації політичних рішень у державному управлінні.* Державне управління, зокрема прийняття його рішень та їх реалізація із застосуванням механізмів державного управління, завжди є наслідком політичного управління країною. Тому неабиякий інтерес становить робота (Туча, 2012, с. 327–337), в основу якої покладено представлення політичної діяльності держави як інтеграції політичної та державно-політичної складових. Здійснено їх аналіз із застосуванням діяльнісного підходу, у результаті якого виділені системні складові політичної діяльності держави, зокрема: цілі (завдання) політичної діяльності держави (політична місія, ієрархія політичних цілей, стратегія розвитку політичної системи, державна політика); функціональна структура політичної системи (сукупність складових системи з їх функціями, завданнями та взаємозв'язками); засоби політичної діяльності держави (політичні методи, політичні технології, аналіз політики, політична освіта, політична культура, бюджет, інші системні ресурси); сукупність процесів політичної діяльності держави (змінення стану політичної системи, її розвиток, політологічні дослідження, політичне управління, політичні комунікації); морфологія, на якій склалася та існує політична система, а також результати політичної діяльності держави (розвиток політичної системи, систе-

ми державної влади, громадянського суспільства, удосконалення взаємодії системи державної влади та громадянського суспільства).

Така модель дає змогу більш чітко виділити механізми імплементації політичних рішень у державному управлінні. Це, насамперед, та частина механізму держави (сукупність органів державної влади й державного апарату), що реалізує політичні функції, а також безпосередньо механізми імплементації політичних рішень як засобів політичної діяльності держави, оскільки політичні рішення на державному рівні фактично впроваджуються із застосуванням тих самих форм (правова, інституційна, організаційна, процесуальна) та засобів (законодавство, стратегічне і програмно-цільове управління, механізм держави – органи державної влади та їх апарат) державного управління.

5. *Урахування причинно-наслідкового зв'язку функцій та механізмів державного управління.* Процеси організації та самоорганізації суспільства, обумовленість причинно-наслідкових зв'язків у них ще малодосліджені саме як складові методології державного управління. Водночас у світових і вітчизняних дослідженнях маємо все більше результатів щодо причинно-наслідкового зв'язку об'єктів та явищ у різних суспільних сферах, видах, відносинах. Наприклад, у 1982 р. за роботи в цьому напрямі Нобелівську премію з економіки отримав Дж. Стіглер за новаторські дослідження промислових структур, функціонування ринків, причин і наслідків державного регулювання, а в 2011 р. Т. Сарджент та К. Сімс за емпіричні дослідження причинно-наслідкових зв'язків у макроекономіці (Список лауреатів).

Тому безумовно заслуговує на увагу дослідження врахування причинно-наслідкового зв'язку функцій та механізмів державного управління, результати якого оприлюднені в роботі (Михайлов, 2014, с. 13–23). У цьому дослідженні виділено модель причинно-наслідкового зв'язку функціонального поля держави та зміни стану життєдіяльності суспільства.

На основі цієї моделі було виявлено, що такий зв'язок є: по-перше, невід'ємною частиною причинно-наслідкового зв'язку між функціональним полем держави і мінливим станом суспільства; по-друге, може бути представлений у вигляді двох основних блоків «причинного» і «наслідкового», до першого з яких відносять блоки-ланки причинного характеру, а саме: «функціональне поле держави», «висвітлення поля суспільних проблем», «виявлення проблемних ситуацій у полі суспільної діяльності», а до другого – про-

міжні блоки-ланки наслідкового характеру, у тому числі: «прийняття рішень системою державного управління», «реалізація цих рішень», «застосування механізмів державного управління», «зміна стану життєдіяльності суспільства».

Також були систематизовані принципи, притаманні причинно-наслідковому зв'язку функцій держави і механізмів державного управління за такими ознаками: розкриття явища детермінізму; самодетермінація; раціоналізація. Така систематизація також отримала розвиток шляхом конкретизації і розкриття сенсу принципів, віднесених до проміжних блоків-ланок наслідкового характеру, зокрема шляхом виділення груп принципів за ознаками: прийняття рішень системою державного управління; реалізація рішень системою державного управління; застосування механізмів державного управління.

6. *Упорядкування механізмів міжрівневої взаємодії в системі державної влади.* Ефективна самоорганізація в системі державного управління є неможливою, якщо не впорядкувати в ній механізми міжрівневої взаємодії. Дослідженню цього питання присвячена робота (Бакуменко, 2009, с. 8–11), де в системі державного управління під міжрівневою мається на увазі взаємодія між: органами державної влади або управління, що перебувають на різних рівнях в ієрархії управління (як підпорядкування, так і комунікація); органами державної влади або управління та наддержавними і міждержавними структурами й організаціями; органами державної влади або управління і самоврядними структурами та організаціями. Взаємодія між органами державної влади або управління є для системи державного управління внутрішньою, а з органами та організаціями наддержавними і міждержавними, а також з недержавними органами та організаціями – зовнішньою.

У цій роботі були виділені складові будь-якої взаємодії як прояву та способу суспільної діяльності в системі державного управління, а саме: суб'єкти взаємодії, серед яких має бути хоча б один орган державної влади або управління; середовище взаємодії; види взаємодії; предмет взаємодії; мета взаємодії; форми взаємодії; типи взаємодії; термін взаємодії; схеми взаємодії; функціональна структура взаємодії; характер взаємодії; принципи взаємодії; методи взаємодії; засоби взаємодії; процеси взаємодії; результати взаємодії. Здійснено їх змістовне наповнення.

7. *Типізація процесів і засобів технологізації державного управління.* Технології є засобами, що безпосередньо пов'язують науку і практику

будь-якої діяльності. Вони предбачають певні набори операцій та засобів, а також режими їх застосування. І державне управління не є винятком. Його технологізація передбачає широке застосування управлінських технологій як складових механізмів державного управління.

У роботі (Синиця, 2011, с. 45–51) зазначено, що найбільш відомим підходом до розвитку управлінських технологій, який доцільно застосувати при технологізації державного управління, є типізація найбільш поширених управлінських ситуацій і дій, виділення характерних процедур та операцій для них, визначення сучасних засобів та інструментів.

До поширених управлінських ситуацій та дій у державному управлінні необхідно віднести організуючі, регулюючі та контролюючі впливи держави залежно від визначених цілей, поставлених завдань та управлінських ситуацій на засадах наукової обґрунтованості та випереджального управління.

До основних фаз і поширених характерних процедур та операцій при технологізації державного управління доцільно віднести: соціальне проектування, що забезпечує конструювання параметрів майбутніх систем державного управління; соціальні технології державного управління, що застосовуються в державному управлінні для практичної реалізації впливів та дій органів державної влади, а також застосування соціальної інженерії в державному управлінні, що передбачає спільне використання соціального проектування, соціальних технологій та інженерії в державному управлінні.

Серед сучасних засобів, що забезпечують технологізацію державного управління, маємо: адміністративне реформування, національні проекти, стратегічне управління, антикризове управління, розроблення державної політики, державне програмування, державне регулювання, державну підтримку, державний апарат, державну службу, державні підприємства, державний бюджет, державний контроль.

До сучасних інструментів технологізації державного управління слід віднести такі: правові, інституційні, організаційно-правові механізми реформування системи влади та адміністративно-територіального устрою, національні проекти розвитку, стратегічне планування, прогнозування розвитку, інноваційні підходи, сценарії, методи та механізми антикризового управління, концепції, програми розвитку, державні, галузеві, регіональні цільові програми, плани, проекти, правові та організаційно-правові механізми економічно-

го, фінансового, соціального, гуманітарного, екологічного регулювання та підтримки різних сфер та галузей суспільної діяльності, комунікативні технології, технології прийняття рішень, технології управління проектами, кадрові технології, інформаційні технології, технології бюджетування, технології адміністративного, функціонального та фінансового контролю.

8. *Виділення основних складових механізму приросту знань у системі державного управління.* На сьогодні суттєве місце в наукових дослідженнях приділяється питанням управління знаннями. Водночас постає питання, а як ці знання формуються. Результати відповідного дослідження для системи державного управління опубліковані в роботі (Шмагун, 2016, с. 34–42). Установлено, що приріст знань у системі державного управління забезпечується в результаті діяльності її апарату в напрямках планування (аспект планування), організаційного проектування та управління персоналом (організаційний аспект), контролю (аспект контролю), який отримує вхідну вербальну інформацію з трьох первинних джерел інформації, а саме з власного досвіду, з досвіду субординаційної та координаційної взаємодії в системі державного управління та з зарубіжного досвіду. У результаті застосування такого підходу ми отримуємо знання про нові або оновленні: стратегії; концепції; державні політики; програмні завдання; проектні завдання; планові завдання; бюджетні заходи; структури управління різного рівня; організаційні відносини субординаційні та координаційні; рівень знань управлінців та персоналу; емпіричні знання про об'єкт управління для подальшого коригування планових завдань.

Визначені основні напрями приросту знань у системі державного управління, серед яких: стратегічний; концептуальний; державно-політичний; державно-програмний; національно-проектний; планувально-локальний; бюджетний; структурний; організаційний; знаннево-рівневий (приріст знань управлінців та персоналу); контрольний; інституційно-культурологічний (накопичення інституційної пам'яті).

У процесі знанневого спілкування як засобу приросту знань використовуються методи прийняття управлінських рішень, інформаційного обміну, інформаційного впливу, комунікації, документообігу, навчання, зв'язків з громадськістю, інформаційного та аналітичного супроводу, адміністрування, консалтингу.

9. *Застосування методів теорії гри.* Цей науковий напрям набув поширення в передових країнах світу і часто пов'язується з поняттям не-

визначеності. Невизначеність породжується тим, що різні суб'єкти глобального соціально-економічного простору переслідують різні цілі, а результати будь-якої дії змінюють вплив цього простору. При прийнятті рішення потрібно виробити можливі варіанти пропозицій для рішення та обрати з них той, що згідно з прогнозом дасть найбільший ефект після реалізації рішення із застосуванням відповідних механізмів. Можна нагадати, що в 2005 р. Р. Ауманн отримав Нобелівську премію за зміцнення нашого розуміння конфлікту та співпраці на основі аналізу теорії ігор (Список лауреатів Премії).

Постає логічне запитання, а як можна використати теорію ігор у дослідженнях механізмів державного управління. Певну відповідь на це надає робота (Чала, 2012, с. 172–180). На думку її автора, рішення з державного управління економічним розвитком країни в глобальному просторі, як правило, необхідно приймати в умовах невизначеності. Оскільки при цьому вибір ефективного рішення без урахування непередбачуваних чинників неможливий, то базою для моделювання може бути теорія гри.

Класична теорія гри вивчає ситуації прийняття рішення кількома суб'єктами, які називаються гравцями, в умовах невизначеності через конфлікт, тобто в ситуаціях, які породжуються відмінністю інтересів гравців. У нашому випадку невизначеність глобального економічного простору не має конфліктної складової. Проблемні ситуації, які тут виникають, зумовлені об'єктивною невизначеністю, яку прийнято називати «природою», отже ситуація при моделюванні називається «гра з природою». Згідно з теорією у противника «природа» є перелік певних станів, а у гравця – «державна» – набір певних стратегій (рішень). Сутність моделювання полягає у формуванні матриці, елементами якої є можливі результати прийнятих рі-

шень та вибір найкращого. У такій моделі перевагами є виграші гри.

Висновки. У статті приведено низку сучасних методологічних засобів систематизації досліджень механізмів державного управління, розроблених і застосованих у роботах українських учених здебільшого з використанням певних моделей. Перший із них передбачає паспортизацію досліджень за критерієм віднесення дисертаційних робіт до відповідної наукової спеціальності. Другий – сприяв визначенню універсальних механізмів державного управління шляхом їх систематизації за типами і видами діяльності з виділенням загального поля та методологічної схеми досліджень. Третій засіб дав змогу виділити базові механізми державного управління як такі, що не мають альтернативи, оскільки виконують тільки їм притаманні певні управлінські функції. Четвертий – передбачає виділення та систематизацію механізмів імплементації політичних рішень у державному управлінні. П'ятий – спрямований на врахування причинно-наслідкового зв'язку функцій та механізмів державного управління. Шостий – заснований на упорядкуванні механізмів міжрівневої взаємодії у системі державної влади. Сьомий – передбачає типізацію процесів та інструментів технологізації державного управління. Восьмий – дав змогу виділити основні складові механізму приросту знань в системі державного управління. Останній фактично є складовим елементом системи управління знаннями в системі державного управління. Дев'ятий засіб заснований на застосуванні методів теорії гри. Знання наведених засобів дає можливість суттєво розширити методологічне поле досліджень механізмів державного управління й може наштовхнути на нові ідеї щодо їх подальшого розроблення та систематизації.

Список використаних джерел

- Державне управління : словник-довідник / уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар, В. М. Князев, С. О. Кравченко, Л. Г. Штика ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. С. 63.
- Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 421.
- Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. С. 328.
- Мотренко Т. В., Бакуменко В. Д., Васильєва О. І. Концептуальний аналіз дисертаційних досліджень з державного управління (до 10-річчя галузі науки

References

- Bakumenko, V. D., Beznosenko, D. O., Varzar, I. M. et al. (2002). *Derzhavne upravlinnia : slovnyk-dovidnyk* [State administration : vocabulary-previdnik]. Kyiv: UADU [in Ukrainian].
- Surmin, Yu. P., Bakumenko, V. D., Mykhnenko A. M. et al. (2010). *Entsyklopedychnyj slovnyk z derzhavnoho upravlinnia* [Encyclopedic Dictionary of Sovereign Governance]. Kyiv : NADU [in Ukrainian].
- Bakumenko, V. D. (2000). *Formuvannia derzhavno-upravlins'kykh rishen': problemy teorii, metodologii, praktyky* [Formation of state-governing decisions: problems of theory, methodology, practice]. Kyiv : UADU [in Ukrainian].
- Motrenko, T. V., Bakumenko, V. D., Vasyli'eva, O. I. (2007). *Kontseptual'nyj analiz dysertatsijnykh doslidzhen'*

- державного управління в Україні). *Вісник державної служби*. 2007. № 4. С. 6–15.
- Бакуменко В. Д. Тенденції дисертаційних досліджень з державного управління у 2015–2019 роках. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2019. № 6. С. 706–731.
- Систематизація. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Систематизація>
- Паспорт спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління (нова редакція) : Постанова Президії ВАК України від 14.12.2006 № 46-06/11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6_11330-06
- Башкатов В. М. Виділення системних характеристик механізмів державного управління (за результатами дисертаційних досліджень). *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2008. Вип. 2 (34). С. 69–77.
- Усаченко О. О. Розвиток системи базових механізмів державного управління як предмет дослідження. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. Одеса : ОРІДУ. НАДУ, 2017. Вип. 3(71). С. 135–140.
- Туча Вікторія. Виділення та систематизація державно-управлінських механізмів імплементації політичних рішень. *Науковий вісник Академії муніципального управління Серія : «Управління»*. Київ, 2012. Вип. 1. С. 327–337.
- Список лауреатів Премії імені Нобеля з економіки. *Вікіпедія*. URL: wikipedia.org
- Михайлов А. А., Бакуменко В. Д. Исследование состояния причинно-следственной взаимосвязи функций государства и механизмов государственного управления в Украине. *Публичное управление / Акад. гос. упр. Республики Армения*. 2014. № 6. С. 13–23.
- Бакуменко В. Д., Дончик Н. П. Сутність та складові міжрівневої взаємодії у системі державного управління. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. Одес. регіон. ін-ту держ. упр. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. Вип. 4. С. 8–11.
- Синица М. І. Підходи та принципи технологізації державного управління. *Наукові праці ЧДУ. Державне управління*. Миколаїв : ЧДУ, 2011. Вип. 153, Т. 165. С. 45–51.
- Шмагун А. Методологические средства обеспечения прироста знаний в системе государственного управления. *Публичное управление* : науч. журн. Ереван : Изд-во Академии госуд. упр. Республики Армения, 2016. Вип. 1. С. 34–42.
- Чала Н. Д. Моделі-підходи державного управління економічним розвитком країни в умовах глобалізації. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління»*. 2012. Вип. 1. С. 172–180.
- z derzhavnoho upravlinnia (do 10-richchia haluzi nauky derzhavnoho upravlinnia v Ukraini) [Conceptual analysis of dissertational dosages from sovereign governance] [in Ukrainian].
- Bakumenko, V. D. (2019). Tendentsii dysertatsiinykh doslidzhen' z derzhavnoho upravlinnia u 2015–2019 rokakh [Tendencies of dissertational dosages from sovereign management in 2015–2019 rock]. *Public administration and regional development* [in Ukrainian].
- Systematyzatsiia. *Vikipedii*. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Systematyzatsiia>
- Pasport spetsial'nosti 25.00.02 – mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia (nova redaktsiia). Postanova Prezydii VAK Ukrainy vid 14.12.2006 N 46-06/11. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6_11330-06
- Bashkatov, V. M. (2008). Vydilennia systemnykh kharakterystyk mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia (za rezul'tatamy dysertatsiinykh doslidzhen') [The vision of the system characteristics of the mechanisms of state governance]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. Odesa : ORIDU NADU. Is. 2 (34). P. 69–77 [in Ukrainian].
- Usachenko, O. O. (2017). Rozvytok systemy bazovykh mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia iak predmet doslidzhennia [Development of systems and basic mechanisms of sovereign control as a subject of advancement]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. Odesa : ORIDU NADU. Is. 3 (71). P. 135–140 [in Ukrainian].
- Tucha, V. (2012). Vydilennia ta systematyzatsiia derzhavno-upravliins'kykh mekhanizmiv implementatsii politychnykh rishen [Vision and systematization of state-administrative mechanisms in the implementation of political decisions]. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia Serii: «Upravlinnia»*. Is. 1. P. 327–337 [in Ukrainian].
- Spysok laureativ Premii imeni Nobelia z ekonomiky. *Vikipediia*. Retrieved from: wikipedia.org
- Mykhajlov, A. A., Bakumenko, V. D. (2014). Yssledovanye sostoianiya prychnno-sledstvennoj vzaymosviazy funktsyj hosudarstva y mekhanizmov hosudarstvennoho upravleniya v Ukrainy [Investigation of the state of the cause-and-effect relationship of the functions of the state and mechanisms of public administration in Ukraine] *Publychnoe upravlynye*. Is. 6. P. 13–23. [in Russian].
- Bakumenko, V. D., Donchyk, N. P. (2009). Sutnist' ta skladovi mizhrivnevoi vzaiemodii u systemi derzhavnoho upravlinnia [The essence of the warehouses of international relations in the system of state administration]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. Odesa : ORIDU NADU. Is. 4. P. 8–11 [in Ukrainian].
- Synytsia, M. I. (2011). Pidkhydy ta pryntsyepy tekhnolohizatsii derzhavnoho upravlinnia [Approach the principle of technology of state government]. *Naukovi pratsi ChDU. Derzhavne upravlinnia*. Mykolaiv : ChDU. Is. 153. Vol. 165. P. 45–51 [in Ukrainian].
- Shmahun, A. (2012). Metodolohycheskye sredstva obespecheniya pryrosta znanyj v systeme hosudarstvennoho upravleniya [Methodological means

of ensuring the growth of knowledge in the public administration system]. *Publychnoe upravlenye*. Erevan: Vyd-vo Akademyyi hosud. upr. Respublyky Armeniya. Is. 1. P. 34–42 [in Russian].

Chala, N. D. (2012). Modeli-pidkhoty derzhavnoho upravlinnia ekonomichnym rozvytkom krainy v umovakh hlobalizatsii [Models of state governance by the economic development of the country in the minds of globalization]. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriya «Upravlinnia»*. Is. 1. P. 172–180 [in Ukrainian].

Бакуменко Валерій Данилович,

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту, Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка, 61002, Україна, м. Харків, вул. Алчевських, 44

Цитування: Бакуменко В. Д. Методологічні засоби систематизації досліджень механізмів державного управління. *Вісн. НАДУ. Серія «Державне управління»*. 2021. № 1 (100). С. 22–29.

Стаття надійшла: 25.02.2021

Схвалено до друку: 01.03.2021

Bakumenko, Valery D.,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of Department of Organization of Production, Business and Management, Kharkiv National Technical University of Rural Development farm named after Petro Vasylenko, 44, Alchevsky St., Kharkiv, 61002, Ukraine
E-mail: vdb45@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-7292-637X>

Citation: Bakumenko, V. D. (2021). Metodolohichni zasoby systematyzatsii doslidzhen mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia [Methodological means of systematization of research of public administration mechanisms]. *Bulletin of the NAPA. Series «Public Administration»*. Is. 1 (100). P. 22–29 [in Ukrainian].

Article arrived: 25.02.2021

Accepted: 01.03.2021